

VERSCHIJNT VOORJAAR 2014:

DANS!

Praktisch handboek voor het basisonderwijs

Etje Heijdanus, Anouk van Nunen, Martin Valenkamp,
Ronald Hueskens en Pauline Verhallen

Leerlingen in het basisonderwijs dansen graag. Het sluit aan bij hun natuurlijke creativiteit, fantasie en bewegingsdrang. Zo verkennen zij zichzelf, de ander en de wereld. Het vak dans is een vast onderdeel geworden in het basisonderwijs via de Kerndoelen en de Kennisbasis. **DANS!** is het eerste handboek dat deze kennisbasis concretiseert. De praktische didactiek met duidelijke leerlijnen helpt (aankomende) leerkrachten dansmateriaal te gebruiken en te ontwikkelen. Met **DANS!** ontdekken zij de expressiemogelijkheden van dans en leren deze toepassen.

DANS! start met theorie over dans, ontwikkelingspsychologie, competenties voor en de ontwikkelingsdomeinen van dans. Centraal didactisch uitgangspunt is 'Leren door doen'. Het praktische deel omvat vervolgens leerlijnen dans voor groepen 1

tot en met 8, lesgeven in de stagepraktijk, start- en voorbeeldlessen met theoretische reflecties en samenhang met andere vakken. Er is een uitgebreide website met interactieve oefeningen, opdrachten, lesvoorbeelden en relevante links en een docentendeel met een beknopte handleiding en toetsen.

DANS! richt zich op pabo studenten en leerkrachten in het basisonderwijs. Het handboek is ook geschikt voor studenten aan een dansacademie.

Etje Heijdanus was en Anouk van Nunen is docent dans en drama bij de Hogeschool Inholland. Beide auteurs zijn medeopstellers van de Kennisbasis Dans en Drama. Martin Valenkamp was docent wijsbegeerte aan de VU en docent pedagogiek en didactiek aan de Hogeschool Inholland. Ronald Hueskens is docent drama aan de Hogeschool van Amsterdam. Pauline Verhallen is docent aan de Montessorischool in Den Haag (voorheen docent dans en drama aan de Hogeschool Inholland).

U vindt de **hoofdstukindeling** op de achterzijde van dit formulier.

DANS! – Praktisch handboek voor het basisonderwijs

Verschijnt voorjaar 2014 / ca. 300 pp. / ca. €29,50 / ISBN 978 90 469 00397 1

DANS! is vanaf voorjaar 2014 te bestellen via www.coutinho.nl. Het boek zal dan tevens verkrijgbaar zijn in elke (internet)boekhandel in Nederland en België.

De hoofdstukindeling van *DANS! – Praktisch handboek voor het basisonderwijs*:

Inleiding

1 Wat is dans?

- 1.1 De contexten van dans
- 1.2 Dans in het basisonderwijs
- 1.3 De definitie van dans
- 1.4 Reflectie en terugblik

2 Werken aan competenties

- 2.1 Wat zijn competenties?
- 2.2 Vakspecifieke competenties voor de leerkracht
- 2.3 De competenties voor de leerling
- 2.4 Reflectie en terugblik

3 Ontwikkelingspsychologie en dans

- 3.1 De ontwikkelingspsychologie
- 3.2 De ontwikkelingsdomeinen en -elementen van het cluster dans
- 3.3 De ontwikkelingsdomeinen van de dans
 - 3.3.1 Ontwikkeling van het zelf
 - 3.3.2 Motorische ontwikkeling
 - 3.3.3 Cognitieve ontwikkeling
 - 3.3.4 Creatieve ontwikkeling en expressie
 - 3.3.5 Muzikale en ritmische ontwikkeling
 - 3.3.6 Sociale ontwikkeling
- 3.4 Lichaamsplan, lichaamsbesef en lichaamsidee
- 3.5 Een ontwikkelingspsychologisch model voor dans
- 3.6 Reflectie en terugblik

4 Leerinhouden en leerlijnen dans

- 4.1 De verschillende invalshoeken van dans
- 4.2 Kerndoelen kunstzinnige oriëntatie
- 4.3 Opbouw van dansvaardigheden
- 4.4 Leerlijnen voor de leerlingen
- 4.5 De leerlijn voor groep 1 tot en met 8
- 4.6 Reflectie en terugblik

5 Lesgeven in de stagepraktijk

- 5.1 Drie lessen dans voor je stagepraktijk
 - 5.1.1 Een startles voor de onderbouw
 - 5.1.2 Een startles voor de middenbouw
 - 5.1.3 Een startles voor de bovenbouw
- 5.2 Reflectie en terugblik

6 Dans in de stagepraktijk

- 6.1 Het Model Didactische Analyse
- 6.2 Een voorbeeldles dans geanalyseerd
 - 6.2.1 Een voorbeeldles voor de onderbouw
 - 6.2.2 De structuur van de voorbeeldles
- 6.3 Het formuleren van lesdoelen
- 6.4 Evalueren van en reflecteren op je les dans
- 6.5 Reflectie en terugblik

7 Voorbeeldlessen dans

- 7.1 Taken van de leerkracht voor en tijdens een les dans
 - 7.1.1 Voorbeeldles productie en reflectie voor de bovenbouw
 - 7.1.2 Voorbeeldles receptie en reflectie voor de bovenbouw
 - 7.1.3 Voorbeeldles productie, receptie en reflectie voor de bovenbouw
- 7.2 Didactische principes en werkvormen
 - 7.2.1 Didactische principes
 - 7.2.2 Dansspecifieke didactische werkvormen
 - 7.2.3 Didactische werkvormen en opdrachten per lesdeel
 - 7.2.4 Voorbeeldles 1 van een serie voor groep 4 en 5
 - 7.2.5 Voorbeeldles 2 van een serie voor groep 4 en 5
 - 7.2.6 Voorbeeldles 3 van een serie voor groep 4 en 5
- 7.3 Reflectie en terugblik

8 Het competentieniveau van de leerkracht

- 8.1 Een vooronderzoek doen: wat weten de leerlingen van dans?
- 8.2 Lessen receptie en reflectie
 - 8.2.1 Voorbeeldles receptie en reflectie voor de onderbouw
 - 8.2.2 Voorbeeldles receptie en reflectie voor de middenbouw
 - 8.2.3 Voorbeeldles receptie en reflectie voor de bovenbouw
- 8.3 Organisatie of klassenmanagement voor een actieve les dans
- 8.4 Reflectie en terugblik

9 Het ontwerpen van een les dans

- 9.1 De stappen naar een lesontwerp
- 9.2 Vertaalmethodiek
- 9.3 Drie voorbeeldlessen vertaalmethodiek
 - 9.3.1 Voorbeeldles vertaalmethodiek voor de onderbouw
 - 9.3.2 Voorbeeldles vertaalmethodiek voor de middenbouw
 - 9.3.3 Voorbeeldles vertaalmethodiek voor de bovenbouw
- 9.4 Praktische punten
- 9.5 De reflectiecyclus van Korthagen
- 9.6 Reflectie en terugblik

10 De creatieve ontwikkeling stimuleren

- 10.1 Wat is creativiteit?
- 10.2 De vrijmakingsfase
 - 10.2.1 Wat betekent de vrijmakingsfase voor de leerkracht?
 - 10.2.2 De vakinhoud
 - 10.2.3 De muziekkeuze
 - 10.2.4 Als het niet goed gaat
- 10.3 Het bevorderen van de creativiteit
 - 10.3.1 De creatieve ontwikkeling in de onderbouw
 - 10.3.2 De creatieve ontwikkeling in de middenbouw
 - 10.3.3 De creatieve ontwikkeling in de bovenbouw
- 10.4 De beoordeling van leerlingen in een creatief proces
- 10.5 Reflectie en terugblik

11 Dans en andere vakken

- 11.1 Dans in het leergebied kunstzinnige oriëntatie
- 11.2 Cultuur en cultuureducatie
- 11.3 Culturele competenties en cultuur
- 11.4 Dans in samenhang met deelgebieden cultuureducatie
- 11.5 Dans in relatie met andere vakken
 - 11.5.1 Dans in relatie met andere kunstvakken
 - 11.5.2 Dans in samenhang met andere vakken
- 11.6 Reflectie en terugblik